

MUĞLA TİCARET BORSASI

Değerli Üyelerimiz,

Sürdürülebilir kalkınma ve bölgesel rekabet gücünün artırılması hedefiyle, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), kırsal girişimcilerimize büyük fırsatlar sunmaktadır. Bu destekler, yatırımlarınızı daha verimli ve karlı hale getirme imkanı sağlamakta ve kırsal kalkınmanın temel taşlarını oluşturarak ekonomik büyümeyi teşvik etmektedir.

TKDK'nın sunduğu destekler, **inşaat işleri, makine-ekipman alımı ve hizmet alımı** gibi yatırım harcamalarını kapsar ve **yatırımlarınıza %50 ile %75 arasında değişen oranlarda hibe desteği** sağlar. Ayrıca, yatırım harcamalarınız için **KDV, Gümrük Vergisi ve ÖTV gibi vergilerden muafiyetler** sunarak, mali yükünüzü azaltır ve yatırım maliyetlerinizi düşürür.

Projelerin Takvimleri:

TEDBİR	ÇAĞRI İLANI	BAŞVURU DÖNEMİ
M3	21.Mar.24	Mayıs
Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması Yatırımları		
M7	Haziran	Temmuz
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi Yatırımları		
M1	Temmuz	Ağustos
Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar		
M7	Ağustos	Eylül
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi Yatırımları (Açık alanda bitkisel üretim projeleri)		

MUĞLA TİCARET BORSASI

M3 Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması Yatırımları

Kimler Başvurabilir?

- Süt işleme tesisleri (**günlük en az 10 ton** kurulu işleme kapasitesine sahip olmalıdır) (Mevcut ve yeni kurulacak tesisler başvurabilir)
- Et işleme tesisleri (sucuk, kavurma, pastırma vb. işleme yapanlar) (**günlük en az 0,5 ton, en fazla 5 ton** kurulu işleme kapasitesi olmalı) (**Sadece mevcut tesisler**)
- Süt toplama merkezleri (Mevcut ve yeni kurulacak tesisler başvurabilir)
- Kırmızı Et Kesimhaneleri (mezbahalar) (Mevcut ve yeni kurulacak tesisler başvurabilir)
- Kanatlı Kesimhaneleri (**Sadece mevcut tesisler**)
- Kırmızı Et Parçalama tesisleri (**günlük en az 0,5 ton, en fazla 5 ton** kurulu işleme kapasitesi olmalı) (Mevcut ve yeni kurulacak tesisler başvurabilir)
- Kanatlı Eti Parçalama tesisleri (**günlük en az 0,5 ton, en fazla 5 ton** kurulu işleme kapasitesi olmalı) (**Sadece mevcut tesisler**)
- Yumurta İşleme (sıvı yumurta üreten işletmelerin **en az 3 ton, en fazla 10 ton**, toz yumurta üreten işletmelerin ise **en az 5 ton ve en fazla 15 ton** günlük işleme kapasitesine sahip olması gerekmektedir)
- Su ürünleri işleyenler (balık, yumuşakça vb. yetiştirenler değil bunları işleyip ürün elde edenler) (**en az 100 ton/yıl ve en fazla 2.000 ton/yıl** üretim kapasitesi olmalıdır)
- Meyve ve Sebzelerin tasniflenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi, soğuk hava depoları (Soğuk hava depolarının toplam kapasitesi **en fazla 10.000 m3** olmalıdır)

Diğer Şartlar

- KOBİ olmak şart (500 milyon TL'nin altında ciro veya mali bilanço, ayrıca yıllık ortalamada 250 kişiden az çalışan)
- SGK ve Vergi borcu olmamalı
- İnşaat işi ve makine ekipman alımı destek kapsamındadır.
- Yatırımda **GES varsa** başvuru aşamasında Bağlantı Anlaşması ve TEDAŞ onaylı tüm projeler (tek hat, santral yerleşim, topraklama, statik çizim ve raporları) sunulmalıdır.
- Kırmızı et ve kanatlı eti parçalama tesisleri ile işleme tesisleri, süt işleme, süt toplama, soğuk hava deposu için soğutuculu **Araç** (kamyonet, kırkayak, çekici vb.) bu çağrı kapsamında alınabilmektedir. **Sadece kesimhane faaliyeti gösterenler araç alamamaktadır. KDV ve ÖTV muafiyeti bulunmaktadır.**

Bütçe Limitleri

- Süt (peynir altı suyu dâhil) ve Et sektörleri için en fazla 3.000.000 Euro
- Süt toplama merkezleri için en fazla 1.000.000 Euro
- Meyve ve sebze sektörü için en fazla 1.250.000 Euro
- Su ürünleri sektörü için en fazla 1.500.000 Euro
- **Hibe oranı özel sektör için %50, kooperatifler için %70**
- Atık su arıtma, atık maddelerin verimli kullanımı (döngüsel ekonomi) ve yenilenebilir enerji yatırımı içeren yatırımlar için ilave %10 destek sağlanacaktır. (**Sadece bu kalemler için ilave %10**)
- KDV'den muafiyet bulunmaktadır (KDV ödenmez, ödense bile muafiyet belgesi ile mahsuplaşmaya girmeden direkt alınmaktadır)
- **1 Euro = 32,9283 TL**

MUĞLA TİCARET BORSASI

M7 Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi Yatırımları

Destek Konuları

- **Bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi ve bitkisel ürünlerin işlenmesi ve paketlenmesi:** Süs bitkileri, tıbbi ve aromatik bitkiler (Çörekotu, ekinezya, fesleğen, lavanta, adaçayı, kekik, salep, kuşburnu, nane, kırmızı biber, oğul otu vb. toplam 74 bitki...), mantar ve misel, fide ve fidan, çiçek soğanı, yem bitkileri ve solucan gübresini içermektedir. (Bu kapsamda büyüklüğü en fazla 20 dekar sera kurulumu da yapılabilir. Ayrıca, ürünlerin işlenmesi ve paketlenmesine yönelik yatırımlar desteklenmektedir.
- **Arıcılık ve Arı Ürünleri:** Arıcılık (en fazla 500 kovan), ana arı yetiştiriciliği, bal ve diğer arıcılık ürünlerinin, işlenmesi ve paketlenmesi(Kovan alımı, kovan üretimi vb.), kovan üretimi için gerekli makine ekipmanlar alınabilir.
- **Zanaatkarlık ve katma değerli ürünler:** Zanaatkarlık faaliyetleri ile gıda-gıda olmayan ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması. (**ahşap işleme, metal işleme, cam eşya, seramiklerin üretimi, çanak çömlek, müzik aletleri yapımı, çinicilik, dokumacılık, hasır işi, kilimcilik, keçe yapımı, halıcılık, taş işleme**)
- **Katma değerli ürünler :**
Et işleme (en fazla 0,5 ton/gün işleme kapasitesi)
Süt işleme(en fazla 10 ton/gün işleme kapasitesi)
Sofralık Zeytin ve Zeytin Mamulleri
Meyve ve Sebze İşleme (Domates Salçası, Biber Salçası, Püre, Pekmez, Marmelat, Reçel, Pestil, Turşu, Meyve ve Sebze Suları, Konserve, Sirke, Közleme, Salamura, Ekşiler, Ezme), Kurutulmuş Meyve ve Sebzelerin İmalatı,
Boza, Salep, Tahin İmalatı
Bakliyat (İşleme ve Paketleme),
Pirinç (İşleme ve Paketleme),
Mısır (Kurutma),
Çeltik (Kurutma),
Yerel Yiyecek (Yemek, Börek, Tatlı, Şekerlemeler, Unlu Mamüller),
Baharatlar, Kaya Tuzu, Bitki Çayları ve Aromatik Kahveler, Pamuk Yağı, Defne Yağı, Susam Yağı, Soslar, Kemiksuyu
Gıda olmayan ürünler:
Sabun, Gülsuyu, Pelet (biyo-yakıt) ve Briket (biyo-yakıt), Prina
- **Kırsal turizm ve rekreasyon faaliyetleri:** Konaklama, yeme-içme tesisleri ve rekreasyon faaliyetleri (otel, resturant, vb.)
Konaklama tesisleri en fazla 20 oda ve 40 kişi kapasiteli olmalı.
Rekreasyon Faaliyetleri (At Ahır ve Parkurları, Açık Yüzme Havuzları, Dağ Bisikleti Parkurları, Rafting Parkurları, Doğa Yürüyüşü Parkurları, Hobi Bahçeleri)
- **Su ürünleri yetiştiriciliği:**
Tatlı sularda 10 – 200 ton/yıl kapasiteli işletmeler: (alabalık, sazan, yayın balığı, kerevit, kurbağa, algler, levrek, turna, mavi yengeç, salyangoz)
Tuzlu sularda 150 – 500 ton/yıl kapasiteli işletmeler: (Türk somonu, deniz alabalığı, çipura, istiridye, karides, midye)

MUĞLA TİCARET BORSASI

- **Kiralama Amaçlı Makine Parkları:** (hasat/harman makineleri, ekim/dikim makineleri, kültivatörler, gübre serpme makinesi, ilaçlama makinesi, biçerdöver)
Bu sektörde **sadece üretici örgütleri** desteklenmektedir. Bakım ve tamir istasyonları destek kapsamındadır.
- **Yenilebilir Enerji Yatırımları:** Fotovoltaik güneş enerjisi sistemi ve konsantre güneş enerjisi sistemi yatırımları için **maksimum güç değeri 300 kWe'dir**

Diğer Şartlar

- Bütün sektörler için mesleki şart aranmaktadır. Mesleki şart için diploma, MEB onaylı sertifika, en az 1 yıllık deneyim olmalı
- Yatırım Yeri kırsal alanda olmalıdır.
- Başvuru sahibi 18-65 yaş aralığında olmalıdır.
- KOBİ sınıflandırmasına göre küçük işletme olmak şart (100 milyon TL'nin altında ciro veya mali bilanço, ayrıca yıllık ortalamada 50 kişiden az çalışan)
- Zanaatkarlık için mikro işletme olmak şart. (10 milyon TL'nin altında ciro veya mali bilanço, ayrıca yıllık ortalamada 10 kişiden az çalışan)
- SGK ve Vergi borcu olmamalı
- İnşaat işi ve makine ekipman alımı destek kapsamındadır.
- Yatırımda **GES varsa** başvuru aşamasında Bağlantı Anlaşması ve TEDAŞ onaylı tüm projeler (tek hat, santral yerleşim, topraklama, statik çizimiz ve raporları) sunulmalıdır.

Bütçe Limitleri

- **Proje bütçesi en fazla 500.000 Avro'dur**
- **Hibe oranı %60**
- KDV'den muafiyet bulunmaktadır (KDV ödenmez, ödense bile muafiyet belgesi ile mahsuplaşmaya girmeden direkt alınmaktadır)

MUĞLA TİCARET BORSASI

M1 Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (Besihane, Kümes Destekleri)

Destek Konuları

Süt Üreten İşletmeler	Et Üreten İşletmeler	Kanatlı Eti Üreten İşletmeler	Yumurta Üreten İşletmeler
<ul style="list-style-type: none">10-150 baş inek,5-50 baş manda75-800 koyun75-800 keçi <p>Organik üretimde aynı kapasiteler geçerlidir.</p>	<ul style="list-style-type: none">30-250 baş sığır10-50 baş manda75-500 baş koyun75-500 baş keçi <p>Organik üretimde aynı kapasiteler geçerlidir.</p>	<ul style="list-style-type: none">15.000-100.000 adet/dönem tavukOrganik olursa 3.000-20.000 adet/dönem tavuk1.000-10.000 adet/dönem hindi400-4.000 adet/dönem kaz	<ul style="list-style-type: none">20.000-100.000 adet yumurta tavuğu kapasiteli kümesOrganik yumurta kapasite 2.000-15.000 adet tavuk

!!! Süt üreten işletmeler, et üreten işletmelerde yeni kurulumu veya modernizasyona destek verilmektedir.

!!! Yumurta üreten işletmelerde modernizasyon veya yerleşim yeri dışına taşınmaya destek verilmektedir.

!!! Kanatlı Eti Üreten işletmelerde yalnızca mevcut, aktif ve kapasite artırımı yapmayan işletmeler destek kapsamında olacaktır. Yeni kurulacak olan işletmeler destek kapsamında değildir.

Diğer Şartlar

- Mesleki şart aranmaktadır. Mesleki şart için diploma, en az 3 yıllık hayvancılık tecrübe şartı olmalı (SGK Hizmet Dökümü ya da 3 yıllık aktif hayvancılık yaptığını kanıtlayan belgeler olmalı) Gerçek kişi ise kendisi, şirketse yetkilinin şartı sağlamalıdır.
- Başvuru sahibi 18-65 yaş aralığında olmalıdır.
- SGK ve Vergi borcu olmamalı
- Çiftçi kayıt sistemine veya Hayvan kayıt sistemine kayıtlı olmalıdır.
- İnşaat işi ve makine ekipman alımı destek kapsamındadır.
- Yatırımda **GES varsa** başvuru aşamasında Bağlantı Anlaşması ve TEDAŞ onaylı tüm projeler (tek hat, santral yerleşim, topraklama, statik çizim ve raporları) sunulmalıdır.

Bütçe Limitleri

- Proje bütçesi en fazla
- Et, Süt ve Yumurta üretimi için **500.000 Avro**,
- Tavuk ve Hindi için **250.000 Avro**,
- Kaz için **125.000 Avro'dur.**
- Hibe oranı en az **%60'dır**
- Üretici Örgütleri için **en az %70 hibe**
- Bunlara ek olarak**
- sadece gerçek kişilerde 40 yaş altı olması durumunda %5 ilave** (şirketlerde yok),
- yatırım dağlık alanda ise %5 ilave hibe alınabilir.**

MUĞLA TİCARET BORSASI

- Gerçek Kişi + 40 Yaş Altı + Dağlık Alan olması durumunda hibe oranı en fazla %70 olabilir.
- Üretici + 40 Yaş Altı (yetkilisi) + Dağlık Alan olması durumunda hibe oranı en fazla %80 olabilir.
- **Şirket başvurularında 40 yaş altına %5 ilave hibe verilmiyor.** Şirketler en fazla %65 hibe alabilir.
- KDV'den muafiyet bulunmaktadır (KDV ödenmez, ödense bile muafiyet belgesi ile mahsuplaşmaya girmeden direkt alınmaktadır)